

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. Inscerya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamae sa wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:
Na czwarty kwartał 1857 od 1go października do ostatniego grudnia:

na miejscu 3 zlr. 45 kr.
z pocztą 4 zlr. 30 kr.

Należytość (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W gminie włości Besko, obwodzie sanockim założono regularną ruską szkołę parafialną i na wyposażenie jej zobowiązali się mieszkańcy ruskiego obrządku w Besku po wieczne czasy płacić roczną składkę pięćdziesiąt reńskich m. k. w gotówce. Na umieszczenie szkoły przeznaczyła rzeczona gmina należący do niej budynek i obowiązowała się zarazem przyrzadzić go stosownie, utrzymywać zawsze własnym kosztem w dobrym stanie, posprawić potrzebne sprzęty szkolne, utrzymywać je w użytecznym stanie i z własnych zasiłków opalać szkołę, nakoniec skutecznie bezpłatnie z swojego grona po kolei czyszczenie szkoły.

Okazana temi składkami pożyteczną dążność ku rozszerzeniu oświaty ludu, podaje c. k. namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Lwów 3. września 1857.

Sprawy krajowe.

(Potwierdzenie statutów c. k. uprzywilejowanego galicyjskiego Towarzystwa kolei żelaznej Karola Ludwika.)
(Ciąg dalszy.)

§. 45. Odpowiedzialność.

Członkowie rady administracyjnej odpowiedzialni są za swoje wykonywanie podobnie jak każdy inny pełnomocnik.

§. 46. Organa wykonawcze.

Do wykonywania uchwał rady administracyjnej i specjalnego prowadzenia spraw na podstawie tych uchwał i wewnątrz wykniętych statutami granicach, zamianuje rada administracyjna jeneralnego inspektora jako dyrygenta oddziału technicznego, i jeneralnego sekretarza jako dyrygenta administracji w siedzibie towarzystwa.

Rada administracyjna wyznaczy im zakres działania i place.

Mają znajdować się na posiedzeniach rady administracyjnej z głosem obradującym i załatwiać wszystkie sprawy swego wydziału pod nadzorem rady administracyjnej według regulaminu spraw i danej im instrukcyi służbowej.

Do budowania, utrzymania i zarządu kolei żelaznych, równie jak dla innych przedsiębiorstw towarzystwa postanowi rada administracyjna w swoim czasie potrzebne organa.

§. 47. Protokół podawczy.

Wszystkie pisma tyczące się towarzystwa należy przesyłać do protokołu podawczego.

Rozdział VI.

Obrachunek roczny, procenta dywidendy, fundusz rezerwowy.

§. 48. Uprocentowanie akcyi podczas budowania.

Kwoty akcyi będą uprocentowane rocznie po pięć od sta licząc od dnia wpłaty. Przez cały przeciąg budowania przedsięwziętej przestrzeni kolei żelaznej aż do jej otworzenia mogą być wzięte z kapitału towarzystwa i pomiędzy akcyonaryuszów rozdane pięć procent kapitału włożonego w tę budowę i nieprzynoszącego jeszcze żadnego dochodu, jeżeli te 5% nie będą wyrównane uzyskaną w ciągu tego samego roku przy innych przedsiębiorstwach przewyżką nad 5% uprocentowanie włożonego w nie kapitału.

§. 49. Zamknięcie rachunków.

Rachunki będą zamykane każdego roku na dniu 31. grudnia, i jeneralnemu zgromadzeniu będzie przedłożony bilans z wszystkimi przynależnymi rachunkami i alegatami. Z przychodu bruto będą najprzód pokryte wszystkie wydatki utrzymanie i zarządu, następnie potrzeby na zaciągnięte przez towarzystwo pożyczki. Z pozostającego potem czystego przychodu będą opędzane:

1. Procenta wkładek akcyi po 5%.

2. Kwota umarzająca kapitału towarzystwa.

3. Zwrot zaliczek uczynionych przez państwo za jego zaręczenie za procenta i kwotę umarzającą według dokumentu koncesyi. Zostająca potem jeszcze do dyspozycyi suma stanowi przewyżkę rocznego czystego dochodu.

Przewyżka ta po odtrąceniu sumy mającej się przeznaczyć do funduszu rezerwowego, będzie rozdzielona na rzecz amortyzowanych (§. 51) i nieamortyzowanych akcyi.

§. 50. Fundusz rezerwowy.

Z przewyżki rocznego czystego przychodu §. 49 odłoży się kwota najmniej cztery procent, ażeby służyła za fundusz rezerwowy na wydatki nieprzewidziane. Gdy fundusz rezerwowy osiągnie kwotę dwóch milionów reńskich, może jeneralne zgromadzenie zmniejszyć albo całkiem zaniechać to odkładanie.

Ale odkładanie rozpocznie się natychmiast znowu, skoro fundusz rezerwowy spadnie niżej kwoty dwóch milionów.

§. 51. Umarzanie kapitału akcyi.

Umarzanie akcyi musi być skutecznie w przeciągu trwania najwyższej koncesyi, i rozpocznie się najdalej w roku 1862.

Na to przeznaczają się kwota umarzenia zostająca w dokładnym stosunku z imiennym kapitałem i kwotą procentową spłacanych akcyi i utworzy się fundusz amortyzacyjny, któremu mają przypaść procenta z akcyi wykupionych.

Mające się amortyzować akcyje będą oznaczone losowaniem, które się będzie odbywać publicznie w Wiedniu, rocznie w tym czasie i w ten sposób, jaki rada administracyjna postanowi. Właściciele akcyi wylosowanych otrzymają w gotówce wpłacony rzeczywicie według imiennej swej wartości kapitał akcyjny wraz z procentami aż po dzień przeznaczony do wykupu, tudzież niepodniesioną jeszcze a oznaczoną już dywidendę, a pierwiastkowe akcyje ich będą wymieniane na osobne, na oddawcę opiekujące rewersa, które nadają prawo do stosunkowego udziału w przewyżce rocznego czystego przychodu (§. 49).

Właściciele tych rewersów, których formę oznaczy rady administracyjna z zastrzeżeniem potwierdzenia ze strony administracji państwa, mają zresztą równe prawa z właścicielami nieumorzonych akcyi, z wyjątkiem 5% procentów kapitału akcyjnego, do których nie mają więcej prawa.

Numera wylosowanych akcyi do umorzenia będą ogłoszone oznaczonymi w §. 54 publicznymi dziennikami.

Splata tych ostatnich akcyi będzie się odbywać w siedzibie towarzystwa w Wiedniu albo w domach bankowych, instytucjach pieniężnych lub agenturach towarzystwa zaczawszy od 1. stycznia następującego po losowaniu roku.

W miarę umarzonych akcyi ustaje także gwarancya państwa za procenta od tych akcyi. (Dokończenie nastąpi.)

(Fundusz Inwalidów Franciszka Józefa.)

Stosownie do przepisu §. 13. w dokumencie, który komunalna rada stołecznego miasta Lwowa wydała d. 12. sierpnia 1852, na założenie lwowskiego lokalnego funduszu Inwalidów Franciszka Józefa, podaje lwowski magistrat zamknięcie rachunków za rok administracyjny 1856 do wiadomości publicznej i nadmienienia, że dnia 18. sierpnia 1856 i 1857 obdzielono dekretemi wsparcia ośmiu inwalidów, gdyż

Michał Makarewicz zeszedł z tego świata 29. listopada 1855, a żadnych nowych inwalidów nie przybyło.

Z tych ośmiu inwalidów pobiera każdy od 1. września 1856 po koniec sierpnia 1857 podwyższoną kwotę wsparcia 6 r. m. k. miesięcznie. Porównanie stanu majątku.

Majątek czynny	Stan majątku			
	z początkiem przeszłego		z końcem roku 1856	
	zr.	kr.	zr.	kr.
Gotówka kasy	82	29 ² / ₈	180	18 ² / ₈
Papiery pieniężne	2483	381 ¹ / ₈	2518	381 ¹ / ₈
Pretensye	10.000	—	10.003	23 ² / ₈
Suma	12.566	7 ³ / ₈	12.702	19 ⁵ / ₈
Majątek bierny	5	—	48	—
Czysty majątek czynny	12.561	7 ³ / ₈	12.654	19 ³ / ₈
„ „ bierny				
Z porównania początkowego z zamkniętym czystym majątkiem okazuje się w roku 1856 powiększenie majątku o	93	12 ² / ₈	—	—
pomniejszenie o	12.654	19 ⁵ / ₈	12.654	19 ⁵ / ₈
Porównanie wynikłości obrotu z kosztorysem na przeszły rok 1856	Rzeczywiste			
	przychody		wydatki	
Rzeczywiste obroty	zr.	kr.	zr.	kr.
Zwroty w administracyjnym r. 1856	646	11	513	22
Zaległości z 31. października 1856	10.003	23 ¹ / ₄	48	—
Suma	10.649	34 ¹ / ₄	561	22
Potrącenie początkowych zaległości	10.000	—	5	—
Bieżąca służba na rok 1856	649	34 ¹ / ₄	556	22
Rezultaty kosztorysu	630	—	626	—
a przeto okazuje się większy rezultat w przychodach o	19	34 ¹ / ₄	—	—
a przeto okazuje się mniejszy rezultat w wydatkach o	—	—	69	38
Wynikłości obrotu w ogóle w porównaniu z kosztorysem okazały się pomyślniejsze o 89 r. 12 ¹ / ₄ kr. m. k.				
Lwów, 8. sierpnia 1857.				

(Uroczystość wzniesienia Śgo krzyża. — Mianowanie. — Drobne banknoty. — Zaszczyt miasteczku Varese. — Festyny w Medyolanie.)

Wiedeń, 15. września. Z najwyższego rozkazu J. M. Cesarzowy Karoliny Augusty najwyższej protektorki orderu gwiazdźstego, obchodzący damy orderowe na d. 14. b. m. w kaplicy burgo około godziny jedynastej uroczystość wzniesienia krzyża ś. Na solennej mszy świętej znajdowały się wszystkie obecne w Wiedniu właścicielki orderu.

— J. E. minister sprawiedliwości mianował oficjała przy tarnowskim sądzie obwodowym. *Edwarda Szaprowskiego*, ad junktem dyrekcji przy sądzie obwodowym w Nowym Sączu.

Gazeta wiedeńska zawiera następujące ogłoszenie c. k. ministerium finansów: „Pozostawione w obiegu węgierskie drobne banknoty, nie przeznaczone do wylosowania, wynosily z końcem sierpnia 1857 4,635,371 zlr. Z c. k. ministerium finansów. Wiedeń 14. września 1857.“

Medyolan, 11. września. Najwyższem postanowieniem z d. 11. sierpnia b. r. raczył Jego c. k. apostolska Mość miasteczko Varese, wynieść najlaskawiej do rządu miast królewskich.

Ludność Medyolanu, zwiększona znacznie bezustannym napływem obcych, zabawiła się wczoraj w dwóch naraz widowiskach. Jedno z nich było wcale nowem, drugim zaś był niepowtórzony od czasu koronacji Cesarza Ferdynanda w r. 1838 festyn ludu w publicznym ogrodzie.

Na wstępie do ogrodu poznoszono żelazne sztachety, aby nie przeszkadzać cyrkulacji tłumów, a główną część ogrodu połączono za pomocą osobnych piramid z takzwanym ogrodem Boscheti, który ciągnąc się aż do Naviglio jaśniał także w przepysznem oświetleniu. Festyn rozpoczął się już o godzinie 4 po południu.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wojsko europejskie w Indyach. — Kapelani i duchowni katolicycy do Indyi.)

Londyn, 12. września. Królowa i książę Albert znajdowali się we wtorek na uroczystej inauguracji mostu nad rzeką Dee, wzniesionego kosztem hrabi of Fyfe. Przedsiębiorca budowy powitał Królowę o kilka kroków przed mostem, i wprowadził ją pod mały łuk tryumfalny na środek mostu, gdzie oczekiwała monarchinią hrabina Fyfe z wielą innymi dostojnymi damami. Po skończonej inauguracji zastawiono na małym wzgórzu powyżej mostu pod cieniem małego namiotu ucztę dla Królowy i gości dworskich.

— We wtorek wieczorem przybył do Balmoral w odwiedziny na dwór królewski pełnomocny poseł portugalski hrabia Lavradio.

— Lord i Lady Palmerston powrócili wczoraj z Bocket-Hall do Londynu.

— Gdy wszystkie wyprawione i przeznaczone do Indyi wojska staną na miejscu swego przeznaczenia, wyniosą europejskie siły rządu indyjskiego 11 pułków jazdy, 55 pułków piechoty, 4 kompanie artylerji konnej, 11 kompanii artylerji pieszej, 7 baterji polnych i 4 kompanii inżynierów. Cała więc armia europejska w In-

dyach liczy wraz z pułkami dawniejszemi 87.000 bitnego żołnierza — Zaciągi wojskowe w kraju idą od niedawna hardzo pomyślnie; w samym Chatham przybywa co tydzień prawie 200 nowych rekrutów. Zniżenie miary wojskowej powiększy jeszcze, jak tuszą powszechnie, napływ ochotników. Zaden zresztą żołnierz nie będzie mógł odejść do Indyi, dopóki się nie oswoi naprzód z sposobem używania strzelb Enfielda.

Dla poparcia działań oblężniczych w Bengalii odchodzą ze wszystkich punktów angielskiego państwa pojedyncze kompanie inżynierów na plac boju. Z Chatham miały odplynąć przedwczoraj cztery nowe kompanie i do 500 żołnierzy i oficerów. Wszystkim także kompaniom inżynierji w Przylądku, w Malcie i Ceylonie rozkazano odejść do Kalkuty. Widząc po wszystkich hrabstwach Anglii zwoływana ówczona milicję, zdaje się, że powróciły czasy wojny rosyjskiej. W całym kraju nie słyhać o niczem, jak tylko o nowych przygotowaniach wojennych i ciągłych poruszeniach wojsk.

Jak donosi dubliński dziennik *Tablet* oświadczyło się przed kardynałem Wiseman wielu gorliwych księży katolickich, że pragną odejść do Indyi jako kapelani wojskowi. Kardynał Wiseman otrzymał upoważnienie od stolicy papieskiej wysłać podobnych gorliwych kapłanów do Indyi i Chin. Armia angielska liczy bardzo wielu katolickich Irlandów w swoich szeregach, bo jak sami Anglicy służbę morską, tak znowu Irlandowie przenoszą służbę lądową. Wiadomo zaś z jaką gorliwością i jakim poświęceniem pełnili irlandzcy kapelani wojskowi swoje obowiązki podczas dawniejszych wojen z Sikkhami a później w Krymie. Słyhać także, że Mis Nighthale i wiele innych kobiet ofiarowało się na nowo pielęgnować chorych po szpitalach.

Francya.

(Nabożeństwo w kaplicy rosyjskiej. — Wybory multanckie. — Artylerja wielbłądzia. — Proces złodziejski. — Wiadomości z Persyi. — Doniesienia z nad Senegalu.)

Paryż, 12. września. *Monitor* zawiera dziś na czele swej urzędowej części następujący artykuł:

„Dnia wczorajszego odprawiano w kaplicy rosyjskiej przy ulicy Rue Neuve-de-Berry dziękczynne nabożeństwo na cześć Cesarza rosyjskiego w przytomności całego bióra ambasady i znacznej liczby znakomitych, w Paryżu bawiących Rosyan. Cesarza Napoleona reprezentował na tej uroczystości generał dywizji Rollin, generał adjutant pałacu. Generał Bougenel był w zastępstwie Jej Cesarzew. M. księżny Matyldy. Jego Mość Cesarz poruczając tę misję jednemu z najznakomitszych urzędników swego dworu, chciał dowodem serdecznego uznania odważemnić grzeczność, jaką Cesarz Alexander wyświadczył 15. sierpnia r. b. wysyłając jednego z adjutantów swoich do kaplicy francuskiej w Petersburgu, by znajdował się na nabożeństwie odprawianem w uroczystość św. Napoleona.“

— *Pays* donosi dzisiaj, że wybory w Multanach rozpoczęły się 10. b. m. z uczestnictwem wszystkich zapisanych wyborców, między którymi szczególnie duchowicństwo odznaczało się wielką gorliwością.

— W Algierji zamierzają urządzić na próbę kompanię Zamburszów t. j. oddział artylerji wielbłądziej na wzór artylerji perskiej, która w wielu wypadkach wielce okazuje się skuteczną.

— Dnia 22. września rozpoczęło się przed paryskim sądem asysów proces złodziejski, północnej kolei żelaznej. Obrońcą Carpentiera i Guerina będzie Lachaud. Grellet uprosił adwokata Desmarest a Parot Emila Dufoure. W zastępstwie strony pokrzywdzonej, tj. towarzystwa północnej kolei żelaznej, stanie Chaia d'Est Ange. Proces potrwa kilka dni.

— Listy z odnogi perskiej donoszą, że Emin Mirza, nowy do wódzca Abuszyru, objął posadę swą na d. 2. lipca.

— *Moniteur du Senegal* donosi z Senegambii, że na dniu 24. maja napadła banda, złożona z 50 Maurów pod wodzą Eli na wieś Nder. Przymusiwszy wszystkich mieszkańców opuścić niezwłocznie sioło z wszystkimi swemi ruchomościami, uderzyli napastnicy na francuzki dom strażnicy, którego bronili tylko dwaj biali i dziewięciu czarnych. Pierwszy wystrzał z moździerza strażnicy powalił pięciu nieprzyjaciół, ale silnem wstrząśnieniem obalila się jedna część drewnianej ściany, co odsłoniło załogę na ogień nieprzyjacielski. Za drugim wystrzałem mało co dach niezawalił się na głowy żołnierzy musiano zatem zaniechać nieużytecznego moździerza, a wzięto się natomiast pilniej do ręcznej broni. Dzięki też wytrwałości szczupłej załogi udało się zmusić nieprzyjaciela do ucieczki, lubo już był pewien zwycięstwa i znosił słomę do podpalenia strażnicy na wszystkich czterech rogach.

Włochy.

(Tok procesu uwięzionych o zamach polityczny. — Słabość Arcyksięcia Następcy tronu toskańskiego.)

Jak donosi wychodzący w Turynie dziennik *Diritto*, postanowił rząd neapolitański uwolnić paropływ „Cagliari.“

Z osób uwięzionych w Genuy w sprawie ostatnich zaburzeń, uwolnita izba oskarżenia znowu 9, niemając podstawy do wytoczenia im dalszego procesu; prócz tego oczekują jeszcze dalszych uwolnień, i sądzą, że publiczne rozprawy względem pozostałych jeszcze więźniów rozpoczną się w listopadzie i potrwają do 14 dni.

Genueńskiemu dziennikowi *Corriere mercantile* donoszą z Florencyi z 3. b. m. że wstępne indagacye w sprawie buntowniczego zamachu w Liwornie, zostały już ukończone; 27 osób oskarżono o zamordowanie lub zranienie żołnierzy; prócz tych mają być stawieni przed sądem jeszcze inni, obwinieni o zdradę stanu.

Italia del Popolo zapewnia, że dwóch emigrantów neapolitańskich wydalono z Piemontu.

— Z buletynów słabości Następcy tronu tokańskiego, Arcyksięcia Ferdynanda z Arezzo pokazuje się, że słabość jego (róża) regularnie się rozwija i że nastąpiło już znaczne polepszenie.

Niencce.

(Słabość oczu między wojskiem. — Stanów holsztyńskich obiady. — Cesarzowa rosyjska do Kolonii.)

Jak donosi *Spem. Ztg* z **Berlina** wzmaga się nadzwyczajnie słabość oczu pomiędzy wojskami tamtejszemi. Sam batalion strzelców gwardyi miał 38 ludzi chorych na oczy. Jestto tak zwane egipskie zapalenie oczu i objawia się tym sposobem, że pod dolnymi powiekami pokazuje się małe pęcherze białe, które trzeba natychmiast wypalać siwym kamieniem, gdyż inaczej rozmnażają się tak dalece, że formują białą krustę i wysuszają formalnie oko.

Itzehoe, 10. września. Na dzisiejszem posiedzeniu stanów holsztyńskich załatwiano tylko rozmaite petycje, a potem nastąpiły ostateczne obrady nad wnioskiem deputowanego Paulsena (względem procentów pożyczki przymusowej), który przyjęto prawie jednogłośnie. — Ponieważ na jutrzejsze posiedzenie zostało naznaczone tylko odczytanie protokołów i zarządów, przeto można obrady tego zgromadzenia uważać już za zamknięte.

— Dziś po południu zbierali się członkowie stanów na prywatne zgromadzenie, na którem naradzano się nad postępowaniem zgromadzenia stanów w razie wyborów do rady państwa.

Depesza telegraficzna z **Darmsztadu** z 13. września donosi: Jej Mość Cesarzowa rosyjska jedzie w poniedziałek do Munguncyi a we wtorek do Kolonii.

Ktosya.

(Szef dywizyi kawalerji gwardyi mianowany. — Ofiara szlachty kurlandzkiej. — Ułazki na Kaukazie.)

Petersburg, 6. września. Rozkazem dziennym z dnia dzisiejszego mianowany został Wielki książę Mikołaj Mikołajewicz szefem nowouorganizowanej dywizyi kawalerji gwardyi, a Wielki książę Michał Mikołajewicz szefem artylerji oddzielnego korpusu gwardyi.

— Kurlandzka szlachta postanowiła na tegorocznym sejmie krajowym wyznaczyć wysłużonemu i bawiącemu na urlopie żołnierzom z gubernii kurlandzkiej takie samo wsparcie, jakie pobierały rodziny ich w ciągu ostatniej wojny, a oprócz tego wypłacić każdemu żołnierzowi okaleczalnemu w obronie Sebastopola, 10 rubli srebrnych z kasy stanowej. Cesarz kazał szlachcie kurlandzkiej wyrazić podziękowanie swoje za ten dowód patriotyzmu.

— Dziennik *Kaukas* zawiera znowu bliższe doniesienia o dalszych walkach z goralami. Jak się zdaje nabawiła najwięcej trudności wyprawa ku lesgijskiej granicy kordunowej, gdzie jenerał lejtnant Wrewski jeszcze w drugiej połowie lata nie mógł przebić się przez zasy pniezne. Przeprawiwszy się wreszcie po dwudniowych trudach przez szczyty przyległych wzgórz, stanął dnia 21go lipca w dawniej zajmowanych stanowiskach i zostawiając tu w rezerwie sześć batalionów piechoty, sześć dział i pięć setni milicyi, wyruszył ku Chuprowi u stóp gór chupryńskich, gdzie znajduje się stolica niesfornego szczepu Didojców. Jak we wszystkich terażniejszych wyprawach wycięto i tu drogę przez gęsty las. W ciągu tego nadszedł dzień ósmego sierpnia, a jenerał czeka tylko dogodnej chwili, aby uderzyć na Chuprow. Dotychczasowe walki z nieprzyjacielem, który ze wszystkich stron wypadł z zasadzek, kosztowały Rosyan 6 poległych i 36 rannych.

Ksiestwa Naddunajskie.

(Upomnienie względem wyborów.)

Okolnik wołoskiego ministerjum spraw wewnętrznych do wszystkich administracji wyraża zadziwienie nad tem, że wielu jeszcze administratorów nierozważało dokładnie rozporządzeń książęcych a nawet instrukcji ministerjalnych, a przeto niezrozumieli należycie ducha firmanu cesarskiego.

Ministerjum nakazuje przeto, ażeby dzienniki, podając stanowe uchwały komitetów, przytaczały w krótkości także zadanie reklamanta i powody, na jakich się opiera. W uchwałach komitetów muszą być wyjaśnione powody, dla których jaka osoba przyjęta została na listę, jak niemniej dlaczego nastąpiło odmówienie, a prócz tego dokładne wyjaśnienia prawa wpisania. Mocą firmanu sultańskiego są komitety upoważnione rozpoznawać reklamacje wyborcze i rozstrzygać je. Niemogą jednak samowolnie ani przyjmować nikogo ani też wykreślać z list wyborczych.

Żaden komitet niemoże zresztą odrzucać reklamacji pod tym niedorzecznym pozorem, że zaniehdana została godzina urzędowa wyznaczona na jej podanie.

W końcu oznajmia ministerjum z wyższego rozkazu, że termin do wnoszenia reklamacji wyborczych został na d. 2. września o 10 dni przedłużony, ale potem muszą już być wszystkie listy wyborcze uzupełnione i zamknięte.

Azja.

(Smutne położenie Kalkuty.)

Memorial de la Loire przytacza następujące szczegóły z listu pewnego Francuza w Kalkucie pod dniem 14. lipca: „Przed kilku

dniami przyaresztowano tu handlarzy jarzyną za to, iż rozgłaszali, że insurekcyja na górnym Gangesie jest powszechną i że powstańcy zabierają się uderzyć na Kalkutę. Lecz my jesteśmy dobrze uzbrojeni, a gubernator zatrzymał tyle wojska, co potrzeba, ażeby nas zasłonić. Fort William, co broni przystępu do Kalkuty, postawiony jest na stopie wojennej, szkoda tylko, że broni ataku od morza, to znaczy od strony europejskiej. Fort ten mieści w sobie obecnie 6000 ludzi, których gdzie indziej może pożytecznie użyć można. Ośm parowców, każdy o sześciu i ośmiu działach krąży po rzece, a jeśli niebezpieczeństwo w samej rzeczy jest tak groźne, jak utrzymują, tedy mogłoby pochodzić tylko z ataku przedmieść na miasto. — Z okolicami przyległymi wynosi tutejsza ludność 1 1/2 miliona Indyan, osiadłych na przestrzeni mniej niż 7 francuskich mil. Ludność ta w ogóle jest bez wszelkiej siły, a rząd angielski jest mniej dla niej uciążliwym, niż gdzie indziej. Oprócz tego dzieli się na różne kasty, które jedne drugim nie sprzyjają, co zresztą zachodzi we wszystkich prezydencyach będących w powstaniu. Sądzą przeto, że Indyanie w Kalkucie dochowują nam wierności, jeżeli niebędą podżegani przez swych braminów. Co mogę donieść z własnego poglądu jest to, że zagraża głód, ta chłosta wojny, z którą się łączą pożary i rabunki. Mnogość zniszczonych towarów i plonów jest niezmierna, bo insurgenci rzucili się w zapalczywości na wszystko, co tylko gdzie zniszczyć mogli. Ganges unosi czasami masy zboża i niejednak okręt ratował się tym sposobem, że powyrzucał zboże z pokładu. Na domiar nieszczęścia ustała wszelka uprawa ziemi; gdyż właścianie, którzy się nie łączą z insurgentami, opuścili ręce i zostają całkiem nieczynni. Od miesiąca poszła cena chleba o połowę w górę i jeżeli nam nienadeszła znacznych zapasów zboża, tedy niezawodnie z głodu pomrzemy?”

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 15. września. Wczoraj wieczór renta 3% 66.50. — Jak donosi *Monitor* była 12. b. m. trzecia manewra w obozie pod Chalons. Drukarnia *Monitora* spaliła się; szkodę obliczają na 300.000 franków. Dlatego wyszedł dziś dziennik urzędowy tylko na półarkuszu.

Londyn, 15. września. Wieczorny *Globe* donosi: Jenerał Havelock zastał fort Bitoor opróżniony, zniszczył go, przeprowadził się prawdopodobnie za rzekę Ganges, pobit buntowników i pospieszył do Luknowa. Wątpliwa to, czy załoga Delhów robiła trzy wycieczki. — Urzędownie ogłoszono dziś zrana: Trzy wycieczki z Delhów zostały odparto, przyczem Anglicy stracili 500 ludzi. Powstańcy z Nemuch przybyli do Delhów. Bitoor został bez oporu zburzony. Depesza dziennika *Morning Post* donosi: Nana Sahib miał odebrać sobie życie z całą familią swoją. Neil i Havelock idą razem na Lucknow. W Batna i w Benares odkryto spiski; Bahadoor Holkar pozostał wiernym.

Turyń, 13. września. Podanie kilku opozycyjnych dzienników, jakoby Buoucompagni opuścił Florencję, ażeby niewidzieć Ojca świętego, zostało w ten sposób sprostowane, że „przeciwnie Buoucompagni otrzymał żądany urlop w tym warunkiem, ażeby czekał aż do przybycia Ojca świętego. W istocie też przedstawił się Papielowi z korpusem dyplomatycznym i opuścił Florencję dopiero po odjeździe Jego Świątobliwości.“

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 5. września. Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny zboża i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie sierpnia na targach w *Bohorodeczanach*, *Buczuczcu*, *Haliczu*, *Manasterzyskach*, *Nadwórnie*, *Stanisławowie* i *Tłumaczu*: mec pszenicy 3r.12k.—3r.—3r.48k.—3r.36k.—3r.36k.—4r.7k.—3r.21k.; żyta 2r.12k.—2r.—2r.36k.—2r.36k.—2r.12k.—2r.14k.—2r.; jęczmienia 1r.30k.—1r.30k.—0—1r.48k.—0—1r.50k.—1r.36k.; owsa 1r.12k.—1r.—1r.8k.—1r.6k.—1r.—1r.12k.—1r.; hreczki 0—2r.24k.—0—1r.48k.—0—0—2r.24k.; kukurudzy 2r.39k.—2r.30k.—2r.48k.—3r.—2r.36k.—2r.45k.—2r.30k.; ziemniaków 1r.30k.—1r.—1r.20k.—1r.12k.—0—1r.30k.—0. Cetnar siana 54k.—0—1r.—1r.—48k.—1r.6k.—1r.; wełny w Bohorodeczanach 25r., w Stanisławowie 55r.; nasienia konieca w Bohorodeczanach 35r. Sąg drzewa twardego 6r.—6r.—5r.30k.—6r.24k.—5r.25k.—5r.48k.—10r., miękkiego 3r.12k.—5r.—4r.30k.—5r.36k.—4r.20k.—3r.22k.—9r. Funt mięsa wołowego 4k.—5 1/4 k.—5k.—6 1/5 k.—4 3/5 k.—5 1/2 k.—6 2/5 k. Mas okowity 39k.—26k.—20k.—20k.—33k.—36k.—22 1/2 k. m. k.

Kurs lwowski.

	Dnia 17. września.		gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	45	4	48		
Dukat cesarski	4	47	4	50		
Półimperyal zł. rosyjski	8	17	8	21		
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37		
Talar pruski	1	32	1	33		
Polski kurant i pięćdziesiątówka	1	12	1	13		
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	81	7	81	40		
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	77	57	78	30		
5% Pożyczka narodowa	81	55	82	30		

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 82³/₁₆—82¹/₂. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94—95. Lomb. wen. pożyczki z 5% 95—95¹/₂. Obligacje długu państwa 5% 80³/₁₆—80¹/₂, det. 4¹/₂% 70³/₁₆—71, det. 4% 63¹/₂—63³/₁₆, detto 3% 50¹/₂—50³/₁₆, detto 2¹/₂% 40¹/₂—40³/₁₆, detto 1% 16—16¹/₁₆. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — — Detto Peszt. 4% 95 — — — Detto Medyol. 4% 94¹/₂ — — — Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 88 — 88¹/₂, detto węgier. 78¹/₂—79, detto galic. i siedmiogr. 77¹/₂—77³/₁₆, detto innych krajów koron. 85 — 87. Oblig. bank. 2¹/₂% 63 — 63¹/₂. Pożyczka loter. z r. 1834 333 — 334. Detto z roku 1839 140 — 140¹/₂. Detto z r. 1854 106¹/₁₆ — 106¹/₂. Renty Como 16³/₁₆—16⁷/₁₆. Galic. list. zastawne 4% 80—81. Póln. Oblig. Prior. 5% 85 — 85¹/₂. — Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 86³/₁₆—87. Oblig. Lloyd (w srebrze) 5% 89 — 90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 106 — 107. Akcy bank. narodowego 958 — 960. Akcy c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 203³/₁₆ — 204. Akcy niż. austr. tow. eskomp. 121 — 121¹/₁₆. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 232 — 232¹/₁₆. Detto póln. kolei 167¹/₁₆ — 167¹/₂. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 258¹/₁₆—258¹/₂. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłatą 30% 100¹/₁₆—100³/₁₆. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 101¹/₁₆—101¹/₂. Detto cisiańskiej kolei żel. 100¹/₁₆ — 100³/₁₆. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 234 — 236. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 181 — 181¹/₂. Detto losy tryest. 104 — 104¹/₁₆. Detto tow. żegl. parowej 540 — 542. Detto 13. wydania — — — Detto Lloyd 360 — 365. Peszt. mostu łańcuch. 69 — 70. Akcy młyna parowego więd. 72 — 73. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 22 — 24. Detto 2. wydania 30 — 31. Esterhazego losy 40 zlr. 83¹/₂ — 84. Windischgrätz losy 27¹/₂—27³/₁₆. Waldsteina losy 28—28¹/₁₆. Keglevicha losy 14¹/₁₆ — 14¹/₂. Ks. Salma losy 43¹/₁₆—43³/₁₆. St. Genois 38³/₁₆ — 39. Palfego losy 41—41¹/₁₆. Clarego 39⁵/₁₆ — 39⁷/₁₆. Amsterdam 2 m. 87 — Augsburg Usó 105¹/₁₆ t. — Bukareszt 31 T. 265. Konstantynopol 31 T. — — Frankfurt 3 m. 104¹/₁₆ t. — Hamburg 2 m. 77. — Liwurna 2 m. 103⁵/₁₆. — Londyn 3 m. 10 — 11. — Medyolan 2 m. 103¹/₁₆. — Paryż 2 m. 121⁵/₁₆. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7³/₁₆ — —. Napoleons'dor 8 8 — 8 9. Angielskie Sover. 10 16 — 10 17. — Imperyal Ros. 8 24. — —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i wexli.

Dnia 17. września.

Oblig. długu państwa 5% 80¹⁵/₁₆; 4¹/₂% —; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 140³/₁₆. Więd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 960. Akcy kolei póln. 1735. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —. Galic. listy zast. w Więdnii —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. 600 zlr. Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 105¹/₁₆ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 104¹/₁₆ 2 m. Hamburg 77 2 m. Liwurna — 2 m. — Londyn 10 — 11. 2 m. Medyolan 103¹/₁₆. Marsylia 121¹/₁₆. Paryż 121³/₁₆. Bukareszt 265. Konstantynopol 471. Smyrna —. Agio duk. ces. 7⁷/₁₆. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. 78³/₁₆; detto galicyjskie 78. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 107. Pożyczka narodowa 82¹¹/₁₆. C. k. austr. akcy skarh. kolei żelaz. po 500 fr. 260¹/₁₆ fr. Akcy c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 206¹/₂. Hypotekar. listy zastawne —. Akcy zachodniej kolei żelaznej 200¹/₁₆.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. września.

PP. Augustynowicz Fel., z Woszczaniec. — Baroni Józef, c. k. podporucznik, z Słowity. — Bocheński Alojzy, z Otyniowic. — Czystkowski Wład., z Łuczyc. — Czerwiński Stan., z Mieczyszczo. — Dobrowolski Wincenty, z Stanisławowa. — Korytowski Erazm, z Płoty. — Croisse Ludw., z Koszowlowa. — Lewicki Józef, z Czerniowic. — Ks. Lubomirski Adam, z Krakowa. — Męczyński Fran., z Huty zielonej. — Hr. Potulicki Ign., z Rosyi. — Witkowski Tad., ze Soroki. — Waśkiewicz Teod., z Bilki. — Zaleski Marcin, z Rosyi. — Rulikowscy Ant. i Kaj., z Hurki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. września.

PP. Biliński Jan, do Huty obedyńskiej. — Cicharzewski Kaz., do Olejowa. — Chwalibóg Jan, do Lipowic. — Dulski Edw., do Itawczy. — Erlacher Edw., c. k. przełożony powiat., do Czortkowa. — Górski Sew., do Brodka. — Gottlieb Kwir., do Dolhomocisk. — Hubicki Zygm., do Warszawy. — Łopuszański Ant., do Rosyi. — Maczyński Jan, do Suchodól. — Passakas Teod., do Skorodynec. — Piotrowski Albin, na Wołyn. — Regler Teod., c. k. radzca sądu krajow. i Wiktor Tad., do Świrza. — Zarzycki Tytus, do Chotyluba.

Przegląd

sposprzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu sierpniu 1857.

Średni stan barometru był 325.¹¹877 miary paryskiej przy temperaturze 0.Najwyższy 328.¹¹81 dnia 24go rano.Najniższy 321.¹¹55 dnia 18go wieczorem.Największa chwiejność wynosiła przeto 7.¹¹26.Średnia temperatura była + 14.⁰ 63 R.Najwyższa + 22.⁰8 dnia 8go w południe.Najniższa + 4.⁰2 dnia 27go rano.Największa zmiana była przeto 18.⁰6.

Średnia wilgoć powietrza wynosiła 71.98 pr. C.

Największa 92.24 dnia 21go wieczorem.

Najmniejsza 40.5 dnia 8go w południe.

Największa chwiejność wynosiła przeto 51.9 p. C.

Całkiem pogodnych dni było 3, mało pochmurnych 15, mocno pochmurnych 13, całkiem posepnych — mgła 1 — łyskanie się 2. burzy 2, grad —.

Deszcz padał na 12 dniach, wysokość jego wynosiła 20.¹¹99.

Wiatr dzielił się w następujący sposób: Póln. — Póln.-Z. 16. Połud. Z. 12. Połud. 3, Połud.-Wschod. 26, Wsch. 8, Póln.-Wsch. 7, siła jego była w ogóle mała.

Z porównania tego miesiąca z sierpniem 1856 wynikają następujące różnice: Średni stan barometru był tego roku 0.¹¹310 wyższy; średnia temperatura powietrza 0.⁹1 wyższa; średnia wilgoć powietrza 2.27 pr. C. większa; panujący kierunek wiatru prawie przeciwny; liczba dni burzliwych o 1 mniej, podobnie liczba dni łyskania; mgła 1 więcej. Całkiem pogodnych dni było 2 więcej, mało pochmurnych 8 więcej, mocno pochmurnych 8 mniej, całkiem posepnych 2 mniej. Dni dzdżystych jednaka liczba, wysokość deszczu 9.¹¹67 mniej.

Sposprzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	330.10	+ 4.0 ⁿ	83.5	zachodni	sl. pogoda
2. god. popoł.	330.01	+ 10 7 ^b	60 6	"	"
10. god. wiecz.	329.52	+ 7.6 ^o	78.9	"	" pochmurno

T E A T R.

Dziś w Cyrku Renza wielkie przedstawienie.

KRONIKA.

W Więdnii odbył się d. 7. września kongres tanemistrzów stołecznych, na który zjechali się także celniejsi mistrze tego zawodu z Pragi i Odessy. Narady toczyły się względem przyjęcia kilku nowo wynalezionych tańców w zwyczajny kurs nauki. Między innymi świeżo wynalezionymi tańcami utrzymał się także nowy kadryl gradeckiego nauczyciela tańców pana Eichlera.

W miesiącu sierpniu wychodziło w Paryżu 510 dzienników i pism peryodycznych. Tylko 40 z nich zajmowało się polityką i sprawami państwa, reszta rozpada się na 95 dzienników literackich, 47 dzienników mody, 45 przemysłowych i giełdowych, 45 naukowych, 39 prawnych, 25 medycznych, 17 zbiorów ustaw z dziedziny administracyjnej, 14 dzienników rolniczych, 14 bibliograficznych. Porządek alfabetyczny rozpoczyna dziennik *Ami de la religion*, a konczy *Univers*. Co do lat istnienia stoją na czele *Gazette de France*, założony staraniem Teofrasta Renaudot w maju r. 1631, i *Journal de Savans*, założony w r. 1665. Najwzyczajniejsze nazwy dzienników poczynają się od słów *Journal*, *Buletin*, *Revue*, *Annales*, *Moniteur*, *Courrier*. Znajduje się też 43 buletynów, 33 rewii, 22 annalów, 17 monitorów i 10 kuryerów. Nie masz zresztą żadnej oddzielnej gałęzi nauki, przemysłu i zatrudniania, któraby nie posiadała swój własny dziennik odrębny. Wychodzi między innymi dziennik dla notaryuszów, dla kapeluszników, fryzyerów, komisarzy policyi, przedsiębiorców oświetlenia gazowego, dla zaręczonych, dla żandarmeryi, dla woźnych itd. Znany jest także dziennik *Archer français*, organ strzelców francuzkich, *Bulletin bouquieniste*, organ tandyciarzy, monitor szewców i wiele innych tym podobnych.

— Miasto Agra w Indyach wschodnich, którego utrzymanie wielce jest ważne dla Anglików, leży między Delhami i Cawnpurem w południowo-zachodnim kierunku, i ludność jego w liczbie 130.000, złożona jest z samych tylko krajowców. Warownia miasta w południowo-wschodniej części, zbudowana jest w kształcie ćwierćkolea, i opiera się o prawy brzeg Dżumny. Jest to budowa z 16. wieku, obwodu 1 mili angielskiej, obwarowana silnie rzędem baszt i fosą;

ale mury nie wytrzymałyby dłuższego oblężenia. Wewnątrz znajdują się wielkie pałace i przepyszne meczety. Arsenał twierdzy jest dobrze zaopatrzony; ale przy szczupłej załodze mało to pomoże, a zresztą niezdrowe położenie fortu zagraża różnymi słabościami wojsku.

— „Monitor armii“ podaje w jednym z swych najnowszych numerów opisanie obozu pod Chalons. Cały obóz zajmuje zakupiona z funduszy miejskich przestrzeń 10.000 hektarów. Główna kwatery Cesarza wznosi się w obszernym czworokącie na małej wyżynie, która nad całą panuje doliną, a ciągnie się przed głównym frontem armii ku północno-zachodniej stronie. Mieszkanie cesarskie składa się z trzech donków szwajcarskich. W średnim mieszka sam Cesarz, dwa inne mieszczą dwór i składy żywności. Dla obcych gości wzniesiono dokoła dwie podwójne baraki. W nieco dalszych barakach znajduje się drukarnia, telegraf, stajnie na dwieście koni, magazyn zapasów itp. Pomiędzy obiema liniami obozu stoją namioty adjutantów, oficerów ordynansowych itp. Jeneralna kwatery jenerał-majora znajduje się w odległości jednego kilometra. Cały obóz wygląda jak ośmiokątny polygon. Po prawej stronie równiny rozłożyły się trzy brygady artylerii pod wodzą jenerała dywizyi Morris. Poza tą linią i po innych miejscach nad małą rzeczką, co wężykiem płynie wśród obozu, stoi artyleria. Pomiędzy jazdą a piechotą w tyle za korpusem inżynierów ustawiono hufiec stugwardzistów. Poza artylerią gwardyi, inżynierią i artylerią linii znajdują się: biuro kolei żelaznej, kancelarye administracyjne, jatki, piekarnie itp. Pod jednym namiotem stoi po dziesięciu żołnierzy pieszych lub po ośmiu kawalerzystów. Dalej w głębi wznoszą się namioty mniejszego sztabu i oficerów. Jenerałowie, adjutanci i sztab mieszkają zwyczajnie w tyle poza pulkami swego dowództwa. Obok namiotów żołnierzy znajdują się baraki na kuchnie, a w drugim szeregu sale jadalne dla oficerów, gdzie jadają wspólnie na wzór oficerów armii angielskiej. W pośrodku każdej dywizyi urządzono wielką barakę szpitalną na sto łóżek. W pobliżu obozu wznosi się także liczny szereg różnych zakładów prywatnych. Kolej żelazna doliną Veste do obozu jest już prawie ukończona.